

An aerial photograph of a river delta, showing a complex network of channels and distributaries. The land is green, indicating vegetation, and the water is dark blue. The delta is situated on a coastline. The text is overlaid on the image.

Natuurlijker delta richting 2100

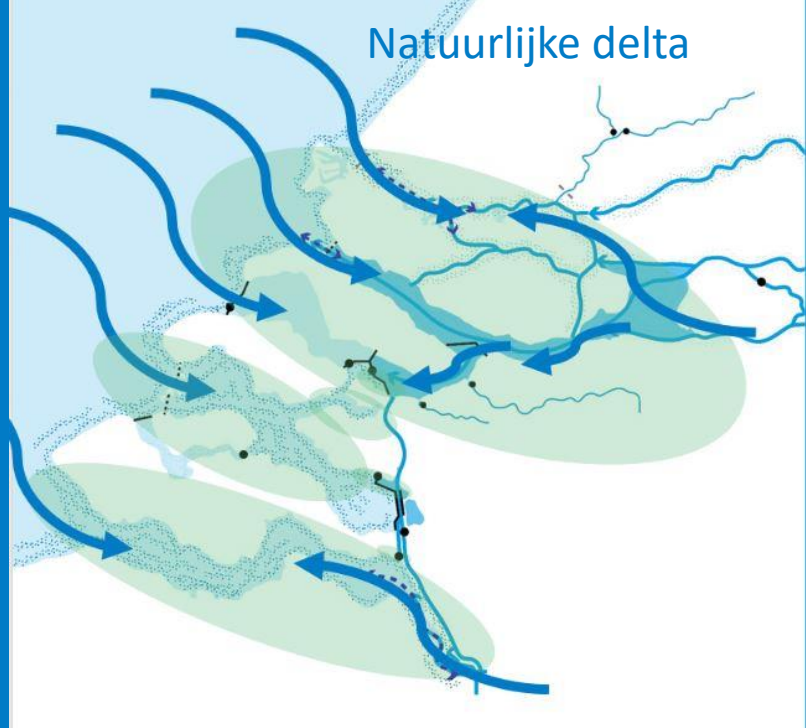
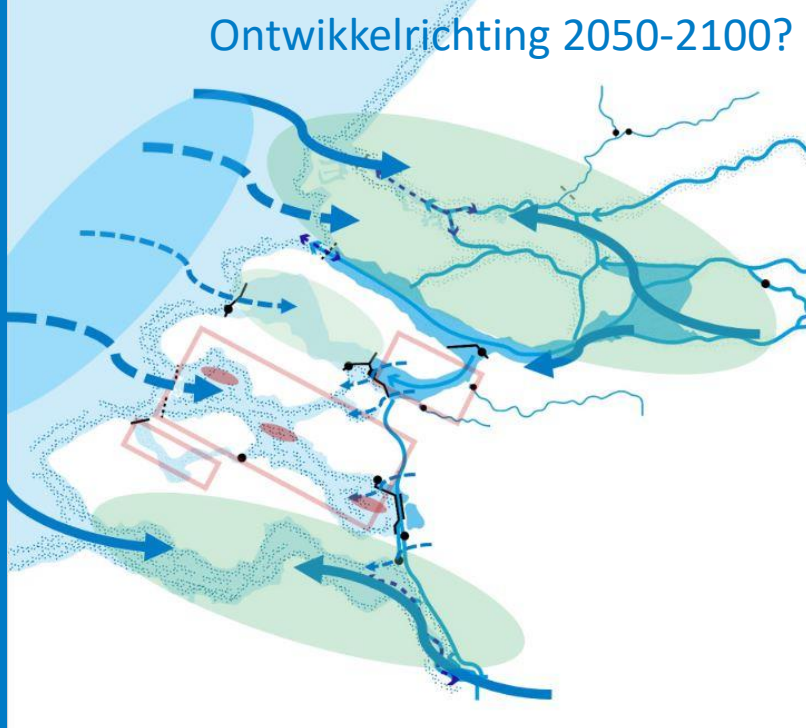
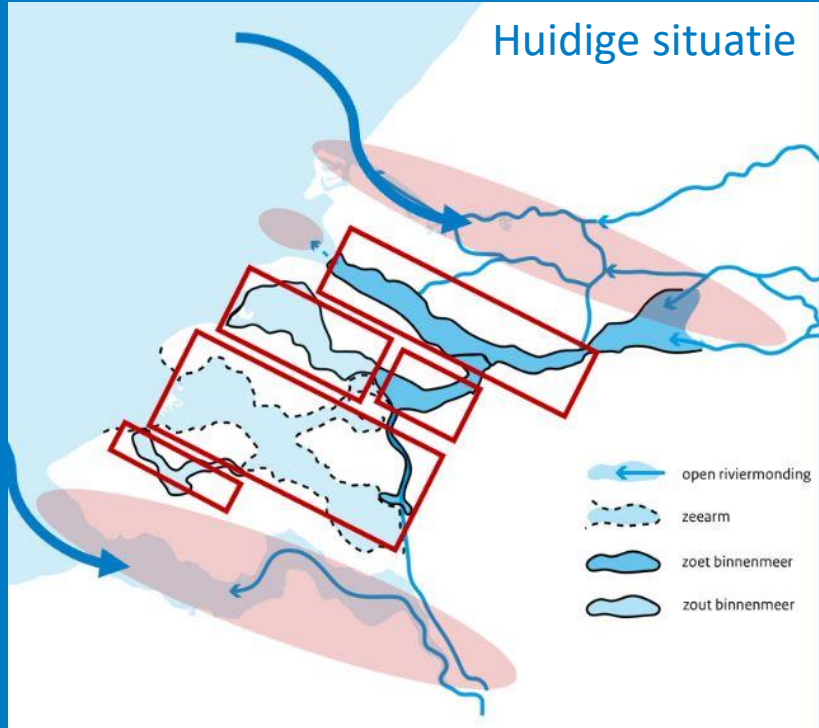
Delta in zicht met de blik van nu

Anna de Kluijver
Mascha Dedert
Rijksecologen

VAN MOZAIEK NAAR AQUAREL*

Gewenste ontwikkelrichting voor een meer natuurlijke Delta

mosaïek

aquarel

* De Delta in Zicht, een integrale visie op de Deltawateren, prov. Zeeland, 2003

NATUURWINST AQUAREL

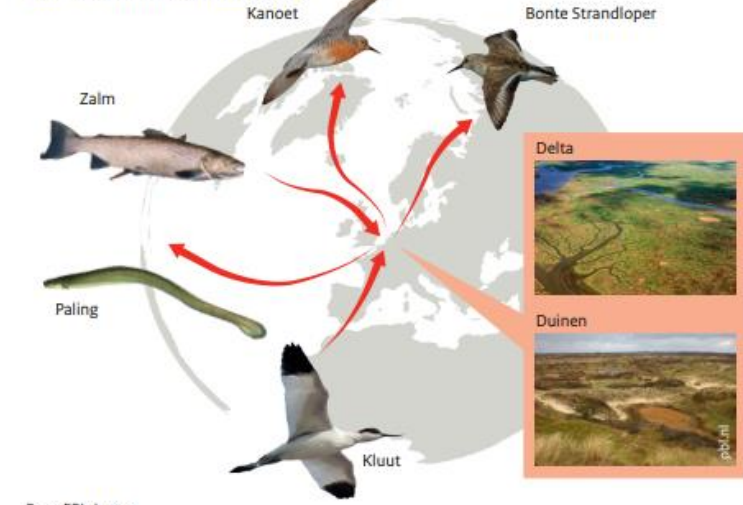

Vergroot gezondheid en veerkracht van de delta

- Meer areaal, variatie en kwaliteit van leefgebieden
 - Toename intergetijdengebieden
- Verbonden wateren voor vis en andere soorten
- Verbeterde ecologische waterkwaliteit
- Kan drukfactoren opvangen (menselijk, klimaat)

Figuur 7

Natuur van internationaal belang

Bron: PBL; Imares

Diversiteit habitats en soorten

Kraam- en kinderkamer vis

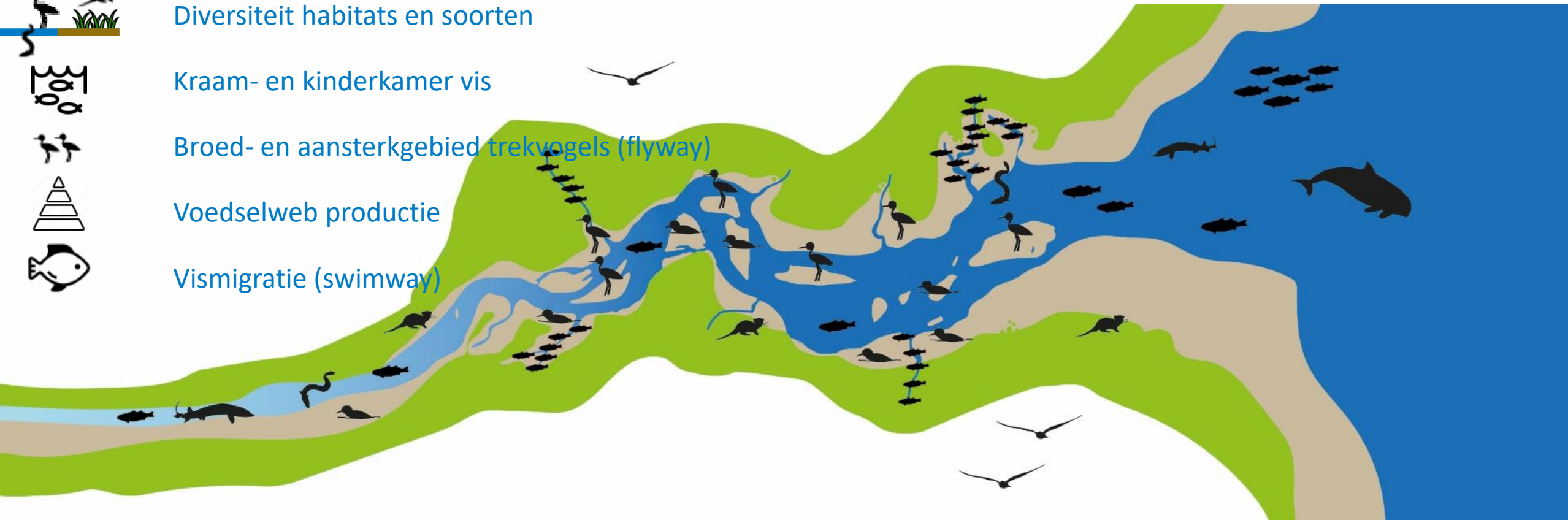
Broed- en aansterkgebied trekvogels (flyway)

Voedselweb productie

Vismigratie (swimway)

HET (HOBBELIGE) PAD ERNAAR TOE

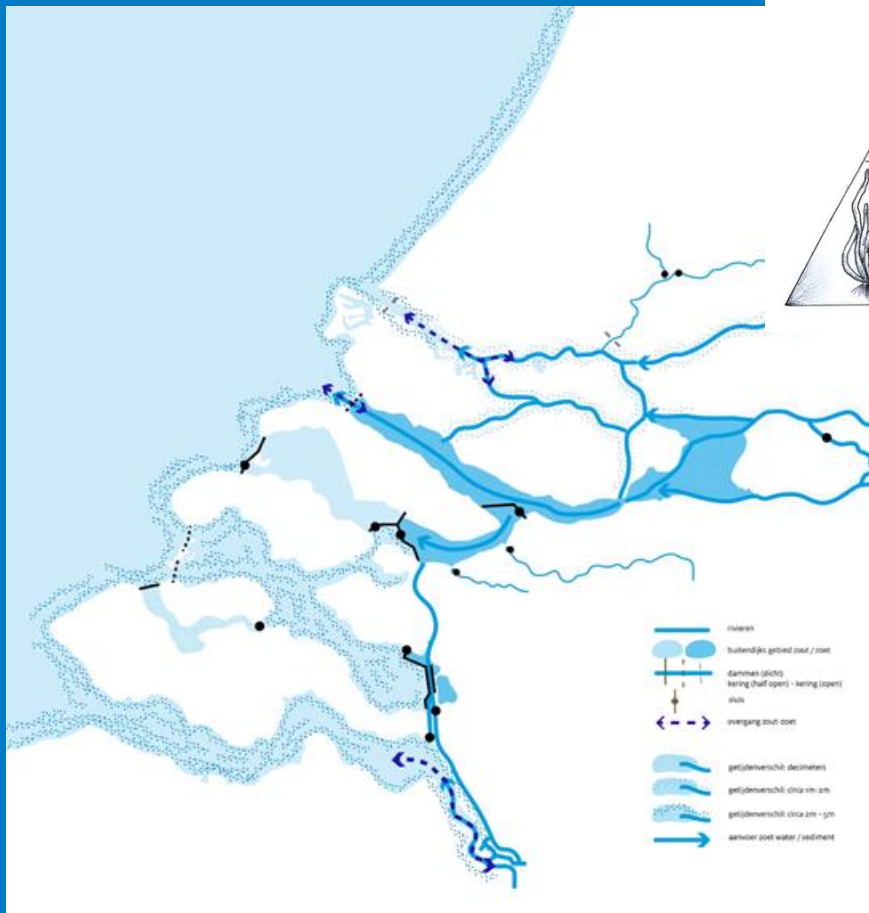
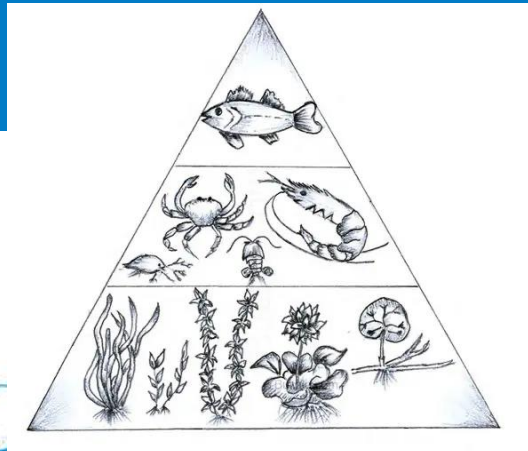
1. Getijdendynamiek is cruciaal voor deltanatuur
2. Koester en versterk estuaria van Rijn-Maasmonding en Schelde
3. Creëer waardevol leefgebied in ruimte en tijd
 - Behoud en verbeter wat er is
 - Stimuleer/koester ontwikkeling op andere plekken

Bijv. intergetijdengebied in Oosterschelde en Voordelta

4. Klimaatverandering is een drukfactor, maar biedt ook kansen voor synergie tussen natuur en maatschappelijke functies (zoetwater, veiligheid); vraagt om integrale afweging
5. Van ontwikkelrichting naar maatregelpakketten binnen programma's zoals de programmatische aanpak grote wateren

De preverkenning Vis & Vogels

Vanuit verschillende oplossingsrichtingen als denkkaders kijken naar gebied en doorvertalen in pakketten van systeemmaatregelen

Maatregelpakketten op verschillende schalen (RMS systeem en bekkens) met uitwerking van maatregelen in ruimte en tijd

Ecologisch internationaal belang van de Delta

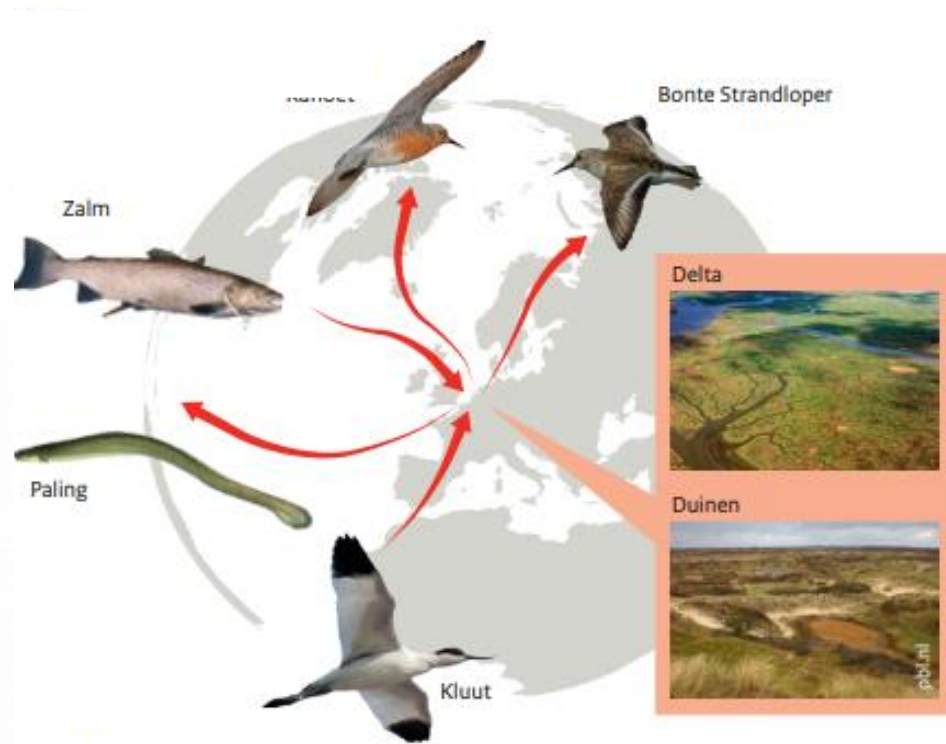

Het ecosysteem van de Nederlandse delta is de toegangspoort tot de grote rivieren en een schakel in de trekroute van veel (water)vogels en vissen.
Internationale verantwoordelijkheid!

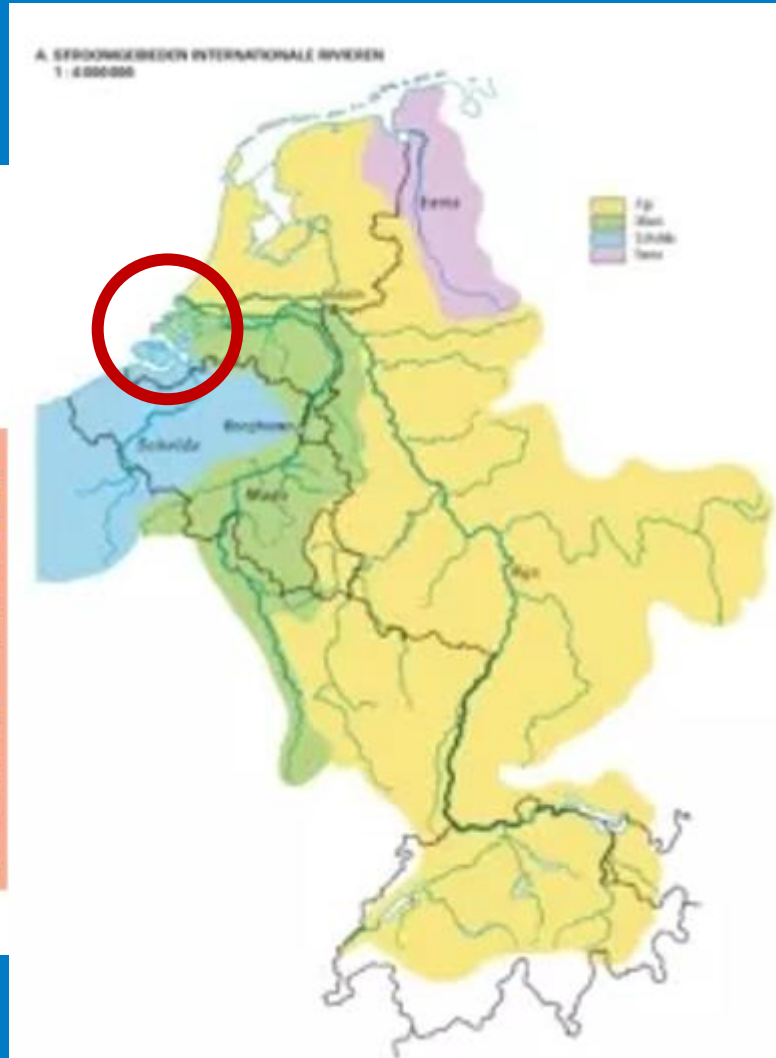
Onderdeel van de Oost Atlantische vliegroute van vogels

Bron: Sovon

bron: PBL; Imares

Oplossingsrichting klimaatadaptatie Backcasten vanuit 2100

Welke schakels in de RMS nodig voor
behoud functie deltagebied voor vissen
en vogels?

Welke drukfactoren in 2100 moeten nu
geadresseerd worden?

Wat betekent dit voor identificeren
klimaatadaptatieve hotspots en cruciale
connectiviteit?.

Hoe de basis van de 'schakels' in stand
te houden?

Zeespiegelstijging,
verzilting,
waterveiligheid
& zoetwater

Gevolgen van opwarming:
verandering soorten en gebruik

Inspelen op (a)biotische
veranderingen = behoud
van verbinding

Behouden,
verbeteren,
beschermen en
herstellen

schakels

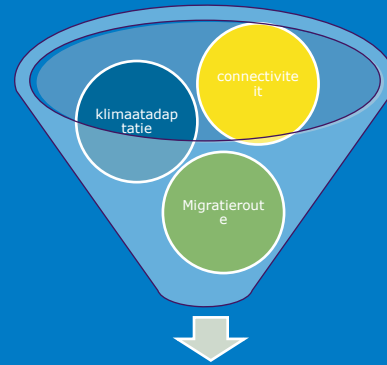

Denkkader oplossingsrichtingen

pakketten aan systeemmaatregelen

- Kaderen van mogelijke maatregelen vanuit een verschillende denkrichtingen

Pakket aan systeemmaatregelen

Mogelijke effecten klimaatverandering meenemen in maatregelen

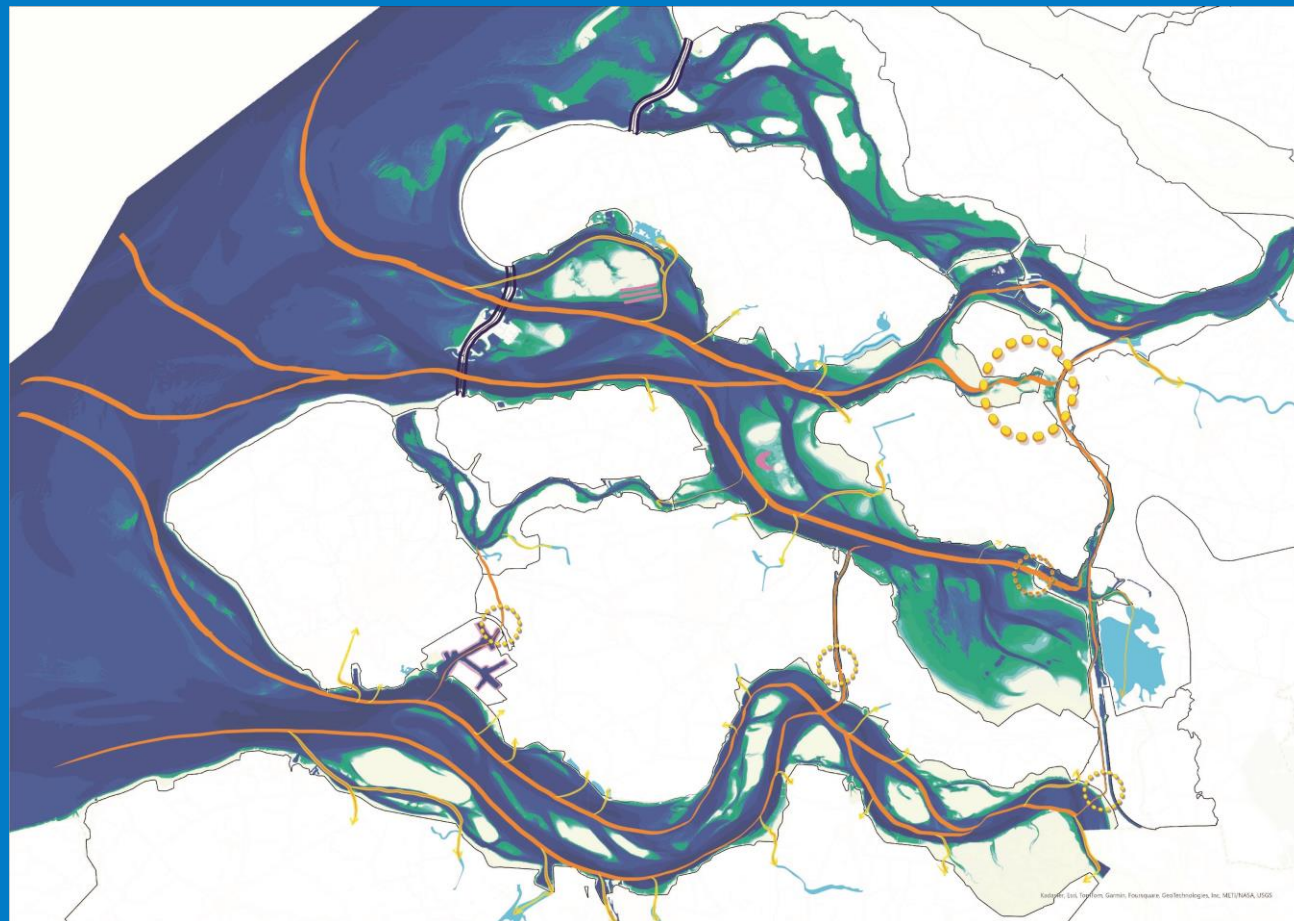
Zeespiegelstijging, verzilting,
waterveiligheid & zoetwater

Gevolgen van opwarming: verandering
soorten en gebruik

Inspelen op (a)biotische veranderingen
= behoud van verbinding

Behouden, verbeteren, beschermen en
herstellen

Identificeren belangrijke schakels
binnen RMS

BEDANKT EN VRAGEN

PAGW team Zuidwestelijke Delta

RVO : Anne Zuidhof, Anna de Kluijver, Erik Jan van der Meer, Sjoerd Voogd, Dirk van de Ven, Maartje Liefthing

SBB: Sander Terlouw, Bernd van Kuijk, Christine Lammerts

RWS: Marijn Tangelder, Robert Jentink, Laurens Baars, Pim Neefjes, Annamara de Wolf, Maxime Weber, Wouter Quist, Rachel de Groot, Jochem Hop, Mascha Dedert

Vogelbescherming: Roef Mulder

LNVN: Jip van Peijpe

I&W: Peter van Zundert

www.pagw.nl

R	W	S
V		B
O		B